

7. »Dedkov posel«

Ustanovitelj Opus Dei –
življenjepis sv. Jožefmarija
Escrivája.

24. Avg. 2018

[↗ Nazaj na kazalo](#)

Iz svojega skrivališča je ustanovitelj nadaljeval z uresničevanjem Dela v tesnem stiku z Gospodom in s pomočjo pisemskega apostolata, za katerega cenzura ni predstavljala kakšne večje ovire, saj jo je zaobšel z domiselnostjo in dobro voljo. Ohranjeno je pismo z dne 29. aprila

1937, v katerem svoje sinove na »srečnem Vzhodu« spominja na odgovornost, ki jo nosijo v Opus Dei v primeru, da bi on umrl:

Jaz upam, upam, da vas bom kmalu lahko objel. Medtem pa ne pozabite na tega ubogega starca. In če bi stari – tak je zakon narave – odkorakal, ste na vrsti vi, da vsak dan z večjim zagonom nadaljujete družinski posel. Povem ti v zaupnosti (zaupnosti med dedkom in vnukom), da čeprav imam v lasti toliko neznanih kosti, čutim v sebi izvrstno zdravje. In naj se zgodi tako ali drugače, mislim, da bo moje življenje trajalo še leta, dokler ne bom videl vse otročadi svojih otrok in vnukov na pohodu in dobro preskrbljene. Ampak, ampak (!), ne pozabi, ponavljam, da če odkorakam, ne smete za nič na svetu opustiti mojega posla, ki vam bo vsem prinesel obilno bogastvo in blaginjo. Skorajda ne vem, kaj pišem. Življenje? Ah! ... Življenje!!

[...] Otroci! V bližnji prihodnosti vidim posel, tako sijajen posel, da bi bilo butasto, če bi kdorkoli zamudil priložnost, da obogati in je srečen. Kako prav imajo, ko pravijo, da v človeku pri sedemdesetih, jaz jih imam osemdeset, začne izstopati lakomnost! Želim si, da vas vse prekrijejo žarki Sonca, da se na mojih domačih zablešči čisto zlato, zasluženno, pošteno zasluženno s trdom za ohranitev premoženja moje hiše.

Mariano, veliko neumnosti trosiš. Res je. Ampak navada je železna srajca. Vedno sem bil ambiciozen. Hotel sem vse. In še več, ker se mi to ne zdi slaba pot, nameravam nanjo usmeriti svoje ljudi.

Ambicija! Blažena ambicija! Koliko ovir zravnaš! ... Če je navzoča žeja po višavah, se je kaj težko spraviti v luže, ki so pravo nasprotje: so brezna. Če se hranim – blažena

ambicija, nadvse plemenita ambicija!
– za nekaj velikega in sem bil rojen
za nekaj velikega, se bom znal – z
ustrezno pomočjo – odreči
zadrževanju ob tem, kar je majhno.
Tako pravim. Nisem rekel, da je treba
prezirati, kar je majhno, kajti to bi
bilo grozodejstvo, saj se velike,
največje stvari dosežejo z majhnimi
napori.

Nato jim zelo prikrito naznani svojo
resno zavezo, ki jo je sklenil z
Gospodom, da bo zadoščeval za
lastne in tuje dolgove, ter prosi za
podporo pri svojem poslu:

Ne vem, ali veš, da sem se zaradi
družine, ki je vedno moja šibka
točka, spravil v finančno godljo:
obvezan sem poplačati vse dolgove.
Več ti ne bom povedal. Tebi ne more
biti neznano, da sem bil dobro
založen tudi z dolgovi. Tako sta prišli
skupaj lakota in želja po hrani. Sedaj
se počutim zares starega, brez moči,

in v vsem ... mlahavega. A kar je rečeno, je rečeno. Nazaj se ne obračam. Ti bodi sočuten – in ostali vnuki enako – in pomagajte mi, kolikor morete. Nič kaj zabavno bi ne bilo, če bi se moje ambicije končale z »zlomom« ali tudi z odlogom plačila! Tresem se: računam na – verjamem v – trud in žrtve vseh svojih ljudi.^[1]__

Notranje okrepljen v trdih preizkušnjah, ki mu jih je pošiljal Gospod, se dva meseca pozneje s podvojenim optimizmom vrne k upravljanju svojega podjetja, svojega »posla«: ***Tale vaš dedek***, jim piše 24. junija, ***je znova poprijel za vajeti. Kakšna novica! In zagotavljam vam, da z večjo močjo kot pred svojo boleznijo, čeprav zdaj tehtá štirideset kil manj.***^[2]__

Ustanovitelju niso jemale poguma nesreče, značilne za tiste dni, ***kajti vojna***, jim je pravil, ***ne samo, da ne ovira, temveč lahko dá celo več***

*zagona mnogim podjetjem, če tisti,
ki jih vodijo, ne zaspijo.*^[3]—

Gotovo si je ustanovitelj zelo želel dati novo spodbudo svojemu božanskemu podjetju, in kot je pisal Madridčanom, ga je nestrpnost podžigala:

Kakor hitro bom začel delati, kar bo kmalu, bom kot prerojen.

Naj povem, da je dedek nadvse zadovoljen z vsemi svojimi vnuki brez izjeme. Je to jasno? In verjame, da bodo znali vedno živeti v optimizmu, v veselju, v trdovratnosti, v gotovosti, da morajo naši posli nujno doživeti razcvet, in v globokem prepričanju, da vse pripomore k dobremu.^[4]—

Je zares vse pripomoglo k dobremu? Sredi junija je izvedel, da je Pepe Isasa, eden od članov Dela v drugi coni Španije, aprila umrl na fronti. Isidoro je ostalim nemudoma

sporočil ustanoviteljevo željo: naj Bogu priporočijo njegovo dušo, tako da zmolijo tri dele rožnega venca in v ta namen izročijo obhajilo (»Dedek mi pravi: Sporôči mojim vnukom, da naj v Pepetovem imenu prinesejo tri šopke vrtnic Materi gospoda Manuela, in če morejo, naj kósijo s tem dobrim prijateljem.«)^[5]

Za dedka je bila izguba tega vnuka »grenko-sladka novica«:

Dedek skorajda ne ve, kaj bi vam povedal, piše onim v Valenciji. Dal sem vam nalogo, ki bi vam jo dal tudi Ignacio:^[6] vrtnice – tri šopke – za njegov grob in da obiščete g. Manuela. Gospoda Manuela! Kako sem mu hvaležen! Moje solze – ni me sram povedati, da sem jokal – niso upor zaradi smrti mojega predragega vnuka. Sprejemam jo, vendar vas rotim, da skupaj z mano priporočate moje male, da mi ne bi odšel nobeden več.

Zadovoljni, ne? Ali vam nisem velikokrat pripovedoval, da ima dedek zelo veliko Hišo, kjer ga čaka del njegovih vnukov?

Tisto je preveliko udobje. Treba je ostati tu in se celo postarati zaradi vodenja posla – sijajnega! donosnega! –, ki je v rokah vaše družine že več kot osem let.^[7]

Bilo je jasno, da je posel z imenom Opus Dei, velik posel svetovnih razsežnosti, potreboval veliko ljudi. Nezadržna ustanoviteljeva apostolska gorečnost je celo iz skrivališča prestopala vse meje:

Prijelo se me je noro hrepenenje mojega brata Jožefmarija – ki je čisto nor in ni bil brez razloga v umobolnici – in želel bi tekati po tem tako drobcenem svetu od enega tečaja do drugega, staliti vse ledovje, zravnati vse gore, pregnati vsako sovraštvo in osrečiti vse ljudi ter doseči, da tista želja o eni čredi in

enem pastirju postane srečno dejstvo.

Zdi se mi, da mi bo glavo razneslo kakor pasjo bombico. Čudež je, da se to ne zgodi. V človeški glavi za toliko velikih stvari ni prostora (je pa v njegovem srcu). Zato naj mi kdo dá mnogo glav in mnogo src, mladih in čistih, da jih napolnim s plemenitimi in vzvišenimi idejami in željami!

Tudi če ne boš verjel, smrkavec: pred slabe pol ure sem se ukvarjal s tem, da sem krpal nogavice enemu izmed svojih najbolj robatih vnukov. Norost ne pomeni, da ne stojimo z nogami trdno na tleh.^[8]

Ti silni apostolski poleti domišljije, medtem ko je enemu svojih duhovnih sinov spretno šival nogavice, so mu misli ponesli daleč proč k razkropljenim članom Dela. Usluge, ki jih je nudil Isidoro kot tajnik in odgovorni za odpošiljanje pošte, ki je prihajala iz konzulata, so

bile v takšnih primerih neprecenljive vrednosti. On jo je pošiljal ustreznim naslovnikom. Pisma, namenjena na »srečni Vzhod« (***Od dedka za Perica preko Paca, vsem njegovim vnukom***), so potovala v Valencijo na naslov Paco Botella; nato so bila poslana v Torreviejo, kjer je dolgo časa prebival Pedro Casciaro; pozneje jih je prebiral Rafael Calvo Serer, na okrevanju v vasi Alcalalí nedaleč od kraja Alicante; nazadnje so jih shranili, potem ko so se vsi – med njimi tudi Chiqui, ki je bil zaprt v vzhodni prestolnici – dodobra seznanili s tem, kar jim je imel povedati oče.

Jožefmariju se je v pismih topilo srce. Nekoč je Juan Jiménez Vargas razmišljal o prisilnem načinu izražanja zaradi cenzure in pripomnil: »Kako smešno se bo tole zdelo čez čas!« ***Smešnosti ni prav nobene***,^[9] mu je odvrnil oče. Dedkove zaupnosti so bile za njegove

vnuke življenjskega pomena, pravi zaklad. »Njegova pisma smo začeli uporabljati za premišljevalno molitev,« pripoveduje Paco Botella. Vsi so ob njih meditirali, potem pa »jih je zbiral Pedro ter jih shranjeval na varnem mestu. Tako je bilo vse do konca vojne. Ta očetova pisma so počakala v sefu neke banke.«^[10]

Ker se ni prav nič menil za vtis smešnosti, je prekipevajočo naklonjenost, ki jo je čutil do svojih vnukov, izkazoval v vsej razgaljenosti. K temu Isidoro, ko Valencijčanom sporoča veliko veselje zaradi novice, da je Chiqui že prišel iz zapora, dodaja še s svojega zelnika: »Ne moreš si predstavljati, kako dedka skrbi. Silno je bil vznemirjen in njegova ljubezen do vnukov resnično meji na delirij, je njegova največja obsedenost in kako veliko odgovornost bi nosili otročki, če z njihove strani ne bi bilo enakega odziva.«^[11] Dedek je pisma prebiral

znova in znova. K temu, kar so mu pisali njegovi vnuki, se je tako vztrajno vračal, da ga je Álvaro v šali vprašal, ali si bo ***pisma z buciko pričvrstil na zavihek suknjiča, da bi jih imel vedno pred očmi.***^[12]—

Chiqui je prišel iz zapora ter se za nekaj dni odpravil na okrevanje v Alcalalí, kjer se je mudil tudi Rafael Calvo Serer. Oba sta prejela pismo iz Madrida na isti dan:

Od dedka za Chiquija, 27. 7. '937

Moj predragi malček! Iz veselja, ki so mi ga naredile tvoje vrstice, lahko sklepaš, kako sem obžaloval, da mi je pisal Paco, in ne ti, ko so te odpustili iz sanatorija. Tako je s starimi ljudmi!

Veliko sem mislil nate. Spremljal sem te bolj pogosto, kot si misliš. Stalno sem nadlegoval gospoda Ángela, da bi za mojega vnuka poskrbel tako, kot bi to storil jaz. In še bolje.

Predvidevam, da me je upošteval in da me bo tudi v bodoče. Je moj zelo dober prijatelj!

Morda bo šel moj brat Jožefmarija s svojim sinom Jeannotom kmalu (gre zares) v našo deželo. Bom že poskrbel, da ti piše Ignacio in te obvesti.

Kako si se imel v Rafovi družbi? Ta otročiček mi je zaradi ljubezni do svojih bratov – pa tako majhen je še – prirasel k srcu.^[13]

In še pismo Rafaelu Calvu Sererju:

Od dedka za Rafa. Pozdrav. 27. 7. '937

Malček! Tule je nekaj besed samo zate.

Tvoje vrstice sem, čeprav se mi smeji Alvarote, prebral ne vem kolikokrat. Zdaj se lahko zgodi, da boš ti na vrsti za poslušanje borbenega smeha teh otročičev, ki živijo pri svojem dedku.

Kako so hudobni! No, saj veš, da to ni res: moji malčki so prav dobri.

Tvoja ljubeznivost, ki jo izkazuješ svojim bratom – ta Chiqui! –, se je dotaknila moje duše. G. Manuel in jaz sva ti resnično hvaležna za vse tvoje naravno lepo vedenje. Kako te bom objel, Rafaelín, ko te ulovim!

Pogum. Okrevaj, tudi če imaš čir na želodcu, da bo zdravje kar kipelo iz tebe. Če je mogoče, obišči Sina gospe Marije vsak dan: saj je velik Prijatelj, mar ne?

Dobro je, da se pogosto spomniš na družino (dedek si ti ne drzne reči, da se spomni nanj) in da vedno bolj pridobivaš značilnosti našega rodu.

Vsi ti skupaj z menoj pošiljajo močan objem

Mariano.^[14]___

* * *

Dejstvo, da je to »podjetje« potrebovalo delovno silo, je bodlo v oči. A še tistih nekaj delavcev, ki jih je premoglo, je bilo potrebnih posebne nege. To je zapazil ustanovitelj v nepremičnosti svojega zatočišča. Kot družinski oče je moral bedeti nad svojimi domačimi ali pa se obrniti na gospo Dolores, da bi poskrbela za tiste, ki so sami tavalili po Madridu brez dóma in brez ženske roke, ki bi jim šivala ali zakrpala obleko. **Mama, ne pozabi, da si babica mojih otrok,**^[15] ji je dejal v pismu.

Zavedal se je tudi tega, da mu je vojna vihra odnesla večji del prvih članic Dela: **Mislím, da mi manjka eden od vnukov – moj Pepe – in ne vem koliko vnukinj,** je razmišljal z bolečino v srcu.^[16] Od prgišča žensk, ki so zaprosile za sprejem v Opus Dei, je uspel izslediti samo eno izmed njih, Hermógenes, in Isidoru je rekel, naj ji naroči, da v primeru srečanja z

drugimi le-te prosi za molitev; vendar pa naj jim ne pove za njegov naslov, da se izognejo tveganju in vznemirjanju.^[17] V tistih izrednih okoliščinah pa se je vsemu navkljub pojavil en nov ženski poklic, katerega vstop je bil urejen po pošti in pod vojno cenzuro.

Lola Fisac je imela brata z imenom Miguel, ki je kot stanovalec v Ferrazu zaprosil za sprejem v Delo. Sedaj se je skrival na domu svojih staršev v vasi Daimiel v Manči. Jožefmarija mu je tja pošiljal pisma preko Lole.

Miguel je bil tisti, ki je dal pobudo in svoji sestri spregovoril o možnosti njene poklicanosti v Delo. Nato pa je oče Lolo povabil, da o tem ponovno premisli,^[18] in vztrajal pri Gospodu (pri g. Manuelu, Manolu), naj ji nakloni poklicanost v Delo, kot ji je tudi napisal na predvečer praznika obiskanja Device Marije ter se ji pri tem mimogrede še zahvalil za pošiljko živeža iz Daimiela:

Od dedka za Lolo, iz Tegucigalpe! 1.
julija, na predvečer goda moje
Matere. – 1937. –

Predraga mala moja! Če bi ti videla,
kako sem hvaležen za tvojo ponovno
pozornost! – Nič, nič: nemogoče je, da
Manolo ne bi dosegel, da se zaljubiš
in mi izpolniš mojo vsak dan
močnejšo željo, da postaneš del moje
družine.

Verjemi, da je to moje upanje. In
oprosti, da ti govorim tako odkrito, to
so leta (!) ... in ljubezen, ki jo čutim
do vseh vas! Saj mi je oproščeno,
kajne?^[19]___

Kmalu mu je Gospod željo izpolnil,
saj ji dva tedna pozneje ustanovitelj
napiše: ***Dobro, mala, navdušen
sem, da ti lahko rečem vnukinja.***^[20]___

Naslednji mesec, potem ko je Lola
imela dovolj časa, da se njena
odločitev uleži, ji spet piše:

Za mojo vnukinjo Lolo

Draga mala moja, dedek se bo zaradi tvojih priboljškov predal požrešnosti. Samo to ti povem. Kako slastni so bili »kolački«! Prste si oblizuje ... celo Jeannot s svojim velikim doktorskim nosom.

Gospod Manuel ... Bom kar tiho. Samo eno vprašanje: Kako kaj tista zaljubljenost? In še eno: Ali ga imaš zares, zares bolj rada kot kogarkoli drugega, in si – z učinkovito voljo – želiš biti del družine tega dedka?

Oprosti mi, mala, stari ljudje toliko sprašujemo! Poleg tega so ti najbrž že povedali, da Mariano silno rad posluša zaupnosti, še zlasti zaupnosti o Ljubezni.

Predvidevam, da te bo zalila rdečica, ko boš odgovarjala. Nič zato, saj me ne bo zraven! Razen tega imaš rešitev, in sicer, da mi rečeš: »Dedek, na vaše vprašanje odgovarjam da.«

Iskreno rečeno, Loli, si ne predstavljam, da bi odgovor lahko bil ne. Tako da ... saj že veš: pričakujem, da se začnejo tvoje zaupnosti.

Kadar se pogovarjam z Manolom, ga spominjam na tvoje starše in na vso tvojo družino. In to dnevno. Če pa omenim tebe, mu vselej rečem enako: izključno od tebe je odvisno, da se najini pogovori uresničijo. Ah! Ne pozabi, da je pri meni doma veliko dela, trdega dela, kamnoseške dejavnosti: gre za začetek, za temelje. Vendar pa je tam tudi nekaj, česar ne najdeš nikjer drugje: veselje in mir, z eno besedo, sreča.

Dobro, naj bo za danes dovolj. Pristrčen objem tvojim staršem in ne pozabi na svojega dedka. – Mariano.

[21]

Ko je prišel čas počitka in se je končno umiril direndaj (**v tej**

samoti, ki jo uživamo ob tako prekomerni družabnosti,^[22] kot je pravil dedek), je le-ta sedeč na blazini z Álvaroom kramljajal o »družinskem poslu«. Kaj mu je govoril?

V nekem dedkovem pismu članom Dela v Valenciji je med širokimi in krepkimi vrsticami vrinjena drobna Álvarova pisava, ki teče kakor po brazdi in govori o družinskem poslu:

»Silno smo se razveselili novice o Chiquiju. Kako si želimo, da bi se vsi srečali in imeli nekaj časa, da se temeljito razprašimo! To bi nam zagotovo prišlo prav, morda pa bo – ne vem – potrebno tudi zato, da se z novim zagonom lotimo posla, ki je v dedkovih in naših rokah. Ob večerih, ko so drugi še pokonci, dedek in jaz, zleknjena na razgrnjenih blazinah, kramljava o vseh teh družinskih zadevah.

Okoliščine bodo razvoj posla resnično otežile. Vsepovsod bodo same ovire. Gmotni položaj, pomanjkanje osebja: vse. Vendar se dedek kljub svojim letom nikdar ne prepušča pesimizmu. Zaradi pomanjkanja pezet si on – in mi vsi – ne delamo skrbi. Vse temelji na tem, da delamo z veliko prizadevnostjo: to in pa velika vera v uspeh bosta premagala vse. To pravi ubogi starec. Zelo pa obžaluje – takšno čustvo je združljivo z upanjem, ki ga poživlja – pomanjkanje osebja. Vštevsji vse družinske člane je ljudi zelo malo, torej kaj šele bo, če še kdo iz te peščice umre ali postane nezmožen za posel! [...] In z mislijo na čas, ko bo mogoče delati, moramo že sedaj biti najtrdnejše odločeni, da bomo zelo enotni s preostalo družino, predvsem pa z g. Manuelom in z ubogim dedkom. To si res zasluži! Je tudi povsem razumljivo. Brez slepe pripadnosti tistim, ki načelujejo v katerikoli zadevi, je nemogoče doseči

dober rezultat. Ne morete se pritoževati, saj ste kljub svoji oddaljenosti obveščeni o pogovorih, ki se pred nočnim počitkom, že na ležišču, odvijajo med dedkom in mano.«^[23]

Delovne naloge in odgovornosti so bile dobrodejno zdravilo za ustanovitelja, ki je pozabljal na samega sebe, da bi živel po evangeljskem izreku: *Non veni ministrari, sed ministrare*, ki ga je svobodno prevajal kot: ***Nisem prišel zato, da bi povzročal sitnosti, ampak da bi jih prenašal.***^[24]

Bil je odgovoren ***za šest ust in za njim pripadajoče želodce.***^[25] In sčasoma je moral pred očitnostjo lakote popustiti; če že ne zaradi sebe, pa vsaj zaradi mladih, ki so sobivali z njim. Premagal je svoj odpor do obravnavanja prehranskih zadev in bil primoran priznati vladavino lakote v Madridu. Kot ubog siromak

je boječe prosjačil živeža za svoje domače. Takšen je ton nekega kratkega sporočila Isidoru: **Če je mogoče, vam bom hvaležen, če mi prinesete kaj hrane, kajti v teh dneh vlada lakota. Če ni mogoče, ne skrbite. Potrpimo. Saj se bomo počasi navadili.**^[26]___

Isidoro, ki sta mu to pisemce iz konzulata prinesla Álvarova bratec in sestrice, ga je naslednji dan obvestil: »Glede živil, ki bi jih lahko prinesli, smo v zelo slabem stanju, saj v teh dneh ni niti sadja. Ko pridejo klobase iz Daimiela, jih pošljemo [...]. Šunko, ki je priložena, je poslal Pedro. Vino točijo po kapljicah.«^[27]**Ne delajte si skrbi zaradi jestvin, odgovarja na to sporočilo. Bomo že zategnili pas še za eno luknjo. Mimogrede: redim se. Verjemite.**^[28]___

Vino, ki so mu ga pošiljali, je bilo skrajno pičlo in bili so dnevi, ko ni mogel maševati, ker je bilo skisano.

To je bilo hujše od vsake lakote:
Dedek bi bil srečen, če bi imel vino,
piše v Valencijo. ***Nisem pijanec,***
ampak ker je všeč g. Manuelu, bi si
ga želel imeti [...]. Ubogi dedek, ki
nima vina za svoj bolni želodec!
Izmed tisoč odrekanj mi je to
najtežje.^[29]___

Z vzhoda ali pa iz Daimiela so od časa do časa v Madrid pošiljali živila. Vendar je zaradi strogih postov in pokore dedek shujšal do kosti, četudi je svojo slabotnost prenašal dobre volje in optimistično ter je svojim vnukom opisoval svoj žalostni život kot: ***četrť kile sušene tunine, to je vaš dedek.***^[30]___ Brez dvoma je še naprej slabel, saj je Isidoro, ki ga je pogosto videval, preplašen sporočil v Valencijo: »Grozovito je shujšal. On se na ta račun šali: zdaj je le še senca v primerjavi s tem, kar je bil nekoč.«^[31]___

* * *

24. julija 1937, dvanajst mesecev po tem, ko so anarhisti zasegli Študentski dom Ferraz (kjer sedaj ni bilo mogoče živeti, saj je izstrelek zadel tretje nadstropje, še eden pa poškodoval streho), je Isidoro ustanovitelju v pisni obliki poslal svoje razmišljanje o preteklem letu: »Juan pravi, in to z razlogom,« pritrjuje Isidoro, »da je treba z dejanji popraviti grozodejstva, ki so bila zagrešena v tem minulem letu. Jaz sem prvi, ki to priznam.«^[32] Glede tega stališča ustanovitelj z obema popolnoma soglaša, ko jima pravi: ***Namreč eno leto smo bili preveč naivni.***^[33] Izkušnje, ki so si jih nabrali ob poskusih evakuacije, so jih utrdile v prepričanju, da so v božjih rokah, kot je istega dne napisal Loli Fisac:

Jožefmarijev pohod? Kdo ve! Če tega pri konzulu svoje države ne uredi g. Manuel, ki je tako vpliven, se bo

zavleklo. Saj sem ti že zadnjič dejal, da je to pravljica o dobri pipi.^[34]___

Tudi s tem se je strinjal Isidoro, ki je o zadevi obveščal Pedra Casciara:

»Včasih se zazdi, da bi njegovo evakuacijo lahko zgrabil z roko, včasih pa je treba možnosti iskati s teleskopom velike povečave.

Trenutno smo v eni od takšnih faz teleskopskega opazovanja.«^[35]___

Skratka, pri njegovih stikih z diplomatskim svetom je bilo že toliko neuspešnih poskusov, da je bil dedek v razočaranju pripravljen zapustiti honduraško poslaništvo na katerikoli način. V nestrpnem čakanju trenutka, ko se bo lahko lotil posla, svojega apostolata, si je postavil celo rok: ***Konec meseca – v začetku avgusta – bo treba brez oklevanja oditi od tod.***^[36]___

V tistih dneh so bile že v teku aktivnosti, s katerimi naj bi za Jožefmarija pridobili argentinski

potni list, za kar je bilo treba priložiti ustrezen rojstni list. Ker je Isidoro ravno prejel dva rojstna lista, so pomislili, da bi ju lahko nekoliko prilagodili in jima spremenili ime, tako da bi oče in Juan na osnovi teh dokumentov lahko zaprosila za potni list. V soboto, 31. julija, sta šla oba v Isidorovem spremstvu ven na ulico, da bi se fotografirala. Naslednji dan so Carmen naročili, naj jima izdelata dva razpoznavna trakova v nacionalnih barvah Republike Argentine, enaka traku, ki ga je nosil Isidoro.^[37]

Tudi Tomás Alvira, prijatelj Joséja Maríe Albarede, si je v tistih dneh od nekega drugega Argentinca priskrbel rojstni list z namenom, da si uredi potni list in zapusti Španijo kot tuji državljan; vendar sta se po pogovoru z Isidorom soglasno odločila, da bi bilo bolje, če ta rojstni list uporabijo za pridobitev potnega lista za očeta. Najprej so z neko tekočino izbrisali

osebne podatke, toda papir se je pri tem tako zgubil, da ga je bilo treba poravnati z vročim likalnikom. Na pisalni stroj z isto obliko črk kot na rojstnem listu so nato vnesli očetove osebne podatke na izbrisano mesto ter ga oddali na konzulatu. Čez tri ali štiri dni je bilo treba priti po potni list.

Tačas je jedkalna tekočina na papirju povzročila obtožujoče madeže. Ko je torej prosilec osebno prišel tja, ga je konzul (ali pa morda tajnik veleposlaništva) okaral zaradi njegovega dejanja. Jožefmarija se je brž odzval in mu odvrnil: ***Sem pravnik in sem duhovnik. Glede na okoliščine lahko to dejanje kot pravnik zagovarjam in upravičim, kot duhovnik pa ga blagoslavljam.***^[38] Prejel je opravičilo, potnega lista pa ne.

Duhovnik je to nevšečnost sprejel brez tragedije, sodeč po tem, kar je

napisal Isidoru: ***Zelo sem zadovoljen, navdušen – verjemi.***^[39]
In brez oklevanja je dva dni po polomu zaradi izbrisa na dokumentu tistim v Madridu dal zelo konkretno nalogo: ***Naj vsi gnjavijo g. Manuela;*** in enako onim v Valenciji: ***Nadlegujte g. Manuela, da bi mu, če je primerno, kot evakuirancu uredili izhod iz naše države.***^[40]

Nenadzorovani terorizem revolucionarnih milic sicer ni izginil, je pa znatno pojenjal.^[41] Santiago je zdaj živel s svojo materjo in sestro ter se prosto gibal po Madridu, oblečen v kombinezon ter opremljen z dvema izkaznicama, z izkaznico anarhističnega sindikata CNT in še z drugo, ki jo je izdala neka akademija za mednarodno pomoč. Tudi Isidoro je od svoje ambasade pridobil potrdilo o zaposlitvi, nepogrešljiv dokument, s katerim je lahko upravičil svoje bivanje v Madridu.

Še ena zadeva življenjskega pomena, vprašanje preskrbe z živili, je bila deloma rešena po zaslugi velikodušne pomoči iz Valencije in Daimiela. Kot je pravil Isidoro: »Prehranjevanje poteka skorajda korespondenčno.«^[42] Poštni paketi in kurirske pošiljke so prinašale majhne količine za veliko ust, a nekaj so le zalegle.

Skupaj z zavojem jestvin je Isidoro 20. avgusta iz Daimiela prejel pismo »Za dedka«. Bil je odgovor, kratek in z rdečico obarvan odgovor na vprašanja izpred nekaj tednov. Glasil se je, reci in piši, takole:

»Dedek, na vaša vprašanja odgovarjam 'da', zares ga imam brez sence dvoma rajši kot kogarkoli drugega in čutim se zelo srečno, da sem del vaše družine. Na vas misli vaša vnukinja

Lola.«^[43]

Ni bilo mogoče, da ne bi sledile besede hvaležnosti z dedkove strani:

Za Lolo

Predraga mala moja!

Zares me je razveselilo tvoje zadnje pismo. Vsekakor bolj kot šunka, pa čeprav je ta šunka – to me sprašuješ, zato odgovarjam – najboljša, kar smo jih jedli v teh krajih. Zelo sem hvaležen. Zdaj pa, to ti povem na skrivaj, sem jaz na vrsti, da zardim: živeti na tuje stroške, kakor živim jaz, ni upravičeno. Kakorkoli ... g. Manuel je dober plačnik.

Vendar tega nočem zlorabiti: že tako si za tega ubogega dedka storila preveč.

Prisrčno pozdravi svoje domače in prejmi objem, ki ti ga pošilja

Mariano

22. 8. '937^[44]

Navkljub številnim poizkusom je še vedno ostajalo nerešeno vprašanje evakuacije duhovnika, ki se je odločil, da zapusti zatočišče in odide živet k svoji materi na Ulico Caracas, preskrbljen z bolniškim potrdilom, ki ga je izdal dr. Suils.^[45] A stvari so se zapletle. Najprej je bilo treba imeti v rokah sindikalno izkaznico in potrdilo o zaposlitvi, da bi mu »hišni komite«, ki je nadzoroval prihode, odhode in bivanje stanovalcev, dovolil tam živeti.^[46] Juanov načrt za evakuacijo je bil dobro zastavljen. A nazadnje se je tudi to izjalovilo. »Vsakdo bi si mislil,« pravi Isidoro, »da g. Manuel ne želi, da odide, vendar smo kljub temu poskušali na druge načine.«^[47]

V istem tednu, bilo je konec avgusta, se je v Madridu pojavil Chiqui. ***In srečo je imel ta véliki navihanec, piše dedek svojim vnukom, saj sem mu postregel z izvrstnim zajtrkom gospoda Manuela.***^[48] (Iz

Jožefmarijevih rok je prejel sveto obhajilo.)

Tisto neprestano vztrajanje in iskanje drugih izhodov, kakor hitro se je kaj zalomilo, je naposled dočakalo uspeh. Jožefmarija je v glavi premleval, kako pridobiti dokumente, ki bi veljali pri policijskih in vojaških kontrolah, ko se mu je porodila nova zamisel. Kaj pa, če bi mu konzul izdal potrdilo, da je zaposlen kot računovodja konzulata?^[49]

Ni bil ravno prepričan, da bo g. Pedro Jaime de Matheu v to privolil, vendar mu ga je uspelo pregovoriti. V tistem kraljestvu lakote je bil imenovan nič manj kot za intendanta in prejel je dokument, v katerem je generalni konzul Republike Honduras jedrnato izjavljal, »da je José ESCRIBÁ ALBÁS, star 35 let, samski, zaposlen na tem poslaništvu kot INTENDANT«. ^[50]

Pod fotografijo v temni obleki in kravati je »podpis imetnika in prstni odtis«. (Imetnik, José Escrivá, se v trenutku zanosa spozabi in se podpiše: »Josemaría Escrivá«. Ko se je zavedel svoje napake, je bilo že prepozno. Tako je bil prvič in zadnjič v svojem življenju primoran, da v besedi »Escrivá« črko »v« spremeni v kričeč »b«. A čemu bi ga skrbelo zaradi podpisa, ko so bili vsi tisti papirji – potrdila doktorja Suilsa in konzula – ***bolj lažnivi kot sam Judež?***)

Vesel, da ni več oseba brez dokumentov in gre lahko na ulico, piše v Daimiel, pripravljen prevzeti naloge svoje nove funkcije. Predvsem pa ne pozabi na to, da bi jim lahko prinesel sveto evharistijo:

31. 8. '937

Draga vnukinja! Sporočam ti, da je bil moj brat Jožefmarija imenovan za »intendanta« Generalnega

honduraškega konzulata. Njegova naloga je seveda oskrbovanje konzulata. Prišlo mu je na misel naslednje: če bi mu tam priskrbeli večje količine fižola, čičerike, leče, olja, moke itd., bi se on – Jožefmarija – z veseljem odpravil na pot v Daimiel (spremljal bi ga g. Manuel) z uradnim konzularnim avtomobilom. Preverite torej, ali je tam mogoče nabaviti omenjene jestvine. Če je mogoče, mi sporočite tudi ceno in količino vsake stvari, ki bi se jo dalo dobaviti. Če količine ne bodo precejšnje, se njegova eksclenca gospod konzul ne bo odločil za odobritev tega potovanja.

Kako bi bil vesel, če bi vas Jožefmarija lahko videl!

V pričakovanju tvojega odgovora vas objema

Mariano.^[51]___

↗ Naslednje poglavje

↗ Nazaj na kazalo

.....

[1] Pismo Pedru Casciaru Ramírezu, EF-370429-1.

[2] Pismo članom Dela v Valenciji, EF-370624-1.

[3] Pismo članom Dela v Valenciji, EF-370421-1.

[4] Pismo članom Dela v Madridu, EF-370605-1.

[5] Isidorovo pismo Franciscu Botelli Raduánu, 13. 6. 1937 (IZL, D-1213, 196).

[6] Ignacio je ime, ki v teh šifriranih pismih pomeni Isidoro Zorzano.

[7] Pismo članom Dela v Valenciji, EF-370615-1. Pepe Isasa je umrl v Pintu, na madridski fronti, 23. aprila 1937.

[8] Pismo članom Dela v Valenciji, EF-370815-1.

[9] Pismo Rafaelu Calvu Sererju, EF-370515-1.

[10] Francisco Botella Raduán, RHF, T-00159/1, str. 15–16.

[11] Isidorovo pismo Pedru Casciaru Ramírezu, 4. 7. 1937 (IZL, D-1213, 217).

Pri omenjanju duhovnega zdravja njegovih vnukov je bilo treba upoštevati slog z zamolčanimi in nejasnimi besedami, potreben zaradi poštne cenzure. Slabo tolmačena diskretnost na tem področju pa je razdražila dedka, ki se je, nemiren zaradi pomanjkanja informacij, nekajkrat potožil Pacu Botelli, ker na njegova vprašanja ni konkretno odgovoril. **Paco**, mu je dejal, **ali ne vidiš, da se je ubogi dedek od skrbi za svoje male čisto razbolel?**

(Pismo članom Dela v Valenciji, EF-370725-3).

[¹²] Ta izrek niti ni bil preveč pretiran, kot tudi on sam priznava v enem od odstavkov tistega pisma: ***Rafaelín, tvoje besede sem v dveh urah prebral trikrat. Res je, da tako ravnam s pismi vseh vnukov. Jeannot in Alvarote, ki vedno opazita te detajle, sta me spravila v zadrego*** (Pismo članom Dela v Valenciji, EF-370624-1).

[¹³] Pismo Joséju Maríi Hernándezu Garnici, EF-370727-4.

[¹⁴] Pismo Rafaelu Calvu Sererju, EF-370727-2.

[¹⁵] Pismo članom Dela v Madridu, EF-370529-2.

[¹⁶] Pismo članom Dela v Valenciji, EF-370707-1.

[17] Pismo članom Dela v Madridu,
EF-370525-1.

[18] Pismo Maríi Dolores (Lola) Fisac je kratko: ***Za: Daimiel. – S kakšnim veseljem sem prebral tvoje vrstice, Lola! Vedite, da nikoli ne pozabim na vas in na vso vašo družino. Ah! In zelo bi mi bilo všeč, če bi postala moja vnukinja. – Vaš Mariano. Madrid – 21. maj '937*** (Pismo, EF-370521-1).

[19] Pismo Maríi Dolores Fisac Serna,
EF-370701-1.

[20] Pismo Maríi Dolores Fisac Serna,
EF-370714-1.

[21] Pismo Maríi Dolores Fisac Serna,
EF-370805-1.

[22] Pismo članom Dela v Valenciji,
EF-370505-4.

[23] V Pismu članom Dela v Valenciji,
EF-370707-1. V tem ustanoviteljevem

pismu, kot rečeno, se med vrsticami prepletajo zapisi Álvara del Portilla in Juana Jiménezza Vargas, namenjeni tistim v Valenciji.

[24] Pismo članom Dela v Valenciji, EF-370526-1.

[25] Pismo članom Dela v Valenciji, EF-370505-1.

[26] Pismo Isidoru Zorzanu Ledesmi, EF-370629-1.

[27] Isidorovo pismo pribežnikom v honduraškem poslaništvu, 30. 6. 1937, IZL, D-1213, 214.

[28] Pismo članom Dela v Madridu, EF-370701-3.

[29] Pismo članom Dela v Valenciji, EF-370707-1.

[30] Pismo članom Dela v Valenciji, EF-370601-1.

[31] Isidorovo pismo Pedru Casciaru Ramírezu, 15. 8. 1937, IZL, D-1213, 247.

Želite izvedeti, koliko tehtam?
Torej, 57 kilogramov (Pismo članom Dela v Valenciji, EF-370905-1).

[32] Isidorovo pismo pribežnikom v honduraškem poslaništvu, 24. 7. 1937, IZL, D-1213, 230.

[33] Pismo Isidoru Zorzanu Ledesmi, EF-370725-6.

[34] Pismo Maríi Dolores Fisac Serna, EF-370725-2.

[35] Isidorovo pismo Pedru Casciaru Ramírezu, 24. 7. 1937, IZL, D-1213, 229.

[36] Pismo članom Dela v Madridu, EF-370725-4.

[37] Pismo Isidoru Zorzanu Ledesmi, EF-370801-3.

[38] Prim. Tomás Alvira Alvira, RHF, T-04373, str. 3. Takšen način ravnanja je treba umestiti znotraj družbenega konteksta tistega časa, ko je zaradi vojne in revolucionarnih poskusov prišlo do hudega zloma v družbenem sožitju in v pripadajočih normah ravnanja.

[39] Pismo Isidoru Zorzanu Ledesmi, EF-370804-2.

[40] Pismo članom Dela v Madridu, EF-370806-2.

Isidoro je 12. avgusta sporočil v Daimiel, da je dedkova evakuacija propadla. »Kljub vsemu,« dodaja, »ker smo vsi člani te družine zelo trmoglavi, bomo še naprej vztrajali, dokler naše prošnje ne omehčajo g. Manuela« (Isidorovo pismo Maríi Dolores Fisac Serna, 12. 8. 1937; IZL, D-1213, 244).

[41] Bila je dosežena določena obnova države in varnost je bila zagotovljena

v večji meri, četudi je bila obrambna drža zaradi petokolonaštva zelo občutna. Intenzivna policijska aktivnost je bila v rokah komunističnih struktur, ki so uspele osvojiti večji del zmogljivosti tega področja oblasti. Prim. Javier Cervera Gil, *op. cit.*, str. 104–105.

[42] Isidorovo pismo Maríi Dolores Fisac Serna, 26. 5. 1937 (IZL, D-1213, 171).

[43] Pismo, prejeto v Madridu dne 20. 8. 1937: RHF, D-15703.

Gre za odgovor na že citirano ustanoviteljevo pismo z dne 5. 8. 1937, v katerem ji predlaga recept za odgovor: ***Da mi rečeš: Dedek, na vaše vprašanje odgovarjam »da«.*** Drugo vprašanje, ki ji ga je zastavil dedek, pa je bilo: ***Si želiš – z učinkovito voljo – biti del družine tega dedka?*** Prim. Pismo Maríi Dolores Fisac Serna, EF-370805-1. (Najbrž je morala biti Lola precej

živčna, da se je v tako kratkem odgovoru zmotila in zapisala: »muy feliz de *tomar* parte de su familia«, namesto »formar parte«.)

[44] Pismo Maríi Dolores Fisac Serna, EF-370822-1.

[45] Prim. Pismo Isidoru Zorzanu Ledesmi, EF-370820-1. Isidoro je šel k dr. Suilsu, ki je nato izdal sledeče potrdilo: »Dom oddiha in zdravja za bolnike z duševnimi in živčnimi boleznimi ter toksikomanijo / Direktor: dr. Ángel Suils / Arturo Soria, 492 (Ciudad Lineal) / Telefonska št. 51188 / Obiski od 3.00 do 5.00

Madrid, 22. avgust 1937

Potrjujem, da se José María Escribá Albás, star 35 let, zdravi pri meni od svojega 29. leta zaradi endogene psihoze, ki ga občasno napade. Z današnjim dnem je odpuščen iz klinike, po zadnjem napadu

(obdobju) bolezni, zaradi katere je več mesecev moral ostati v tem sanatoriju, saj je bilo zdravljenje na domu v sedanjih okoliščinah otežkočeno. Od danes mu je dovoljeno bivati pri njegovi sestri.

Direktor / dr. A. Suils« (izvirnik v: RHF, D-15067).

^[46] Po eni strani je g. Álvaro González Valdés, v čigar hiši je živela gospa Dolores s svojima otrokoma, okleval in bil silno prestrašen; po drugi strani pa, če bi se pred komitejem predstavil kot bolnik, bi ga po vsej verjetnosti evakuirali v kak kraj daleč od Madrida, ker ni imel službe ali zaposlitve (prim. Isidorovo pismo pribežnikom v honduraškem poslaništvu, 10. 8. 1937, IZL, D-1213, 253).

^[47] Isidorovo pismo Franciscu Botelli Raduánu, 23. 8. 1937 (IZL, D-1213, 256).

[48] Pismo članom Dela v Valenciji,
EF-370825-1.

[49] Prim. Pismo Isidoru Zorzanu
Ledesmi, EF-370828-1.

[50] Na dokumentu je pisalo:
»Generalni konzulat Hondurasa /
Telefon 45097 / Avenija Castellana,
51a / Madrid

GENERALNI KONZULAT REPUBLIKE
HONDURAS, SREDNJA AMERIKA, z
uradno rezidenco v tem mestu:

POTRJUJE: da je José ESCRIBÁ ALBÁS,
star 35 let, samski, zaposlen na tem
poslaništvu kot INTENDANT, in
naprošamo civilne OBLASTI, da mu
nudijo pomoč in zaščito ter mu
omogočijo gibanje zaradi opravljanja
njegovih nalog.–

Madrid, 1. avgust 1937.

Generalni konzul / F. Matheu« (RHF,
D-15070).

^[51] Pismo Maríi Dolores Fisac Serna,
EF-370831-1.

Andrés Vázquez de Prada

© Fundación Studium

pdf | document generated
automatically from [https://opusdei.org/
sl-si/article/7-dedkov-posel/](https://opusdei.org/sl-si/article/7-dedkov-posel/) (5. Apr.
2025)